

Pismem z 8 grudnia 2022 r. Prezes UOKiK poinformował stronę o przysługującym jej prawie do zapoznania się z aktami sprawy i prawie wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów. Strona nie skorzystała z przysługującego prawa.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i stwierdził.

Istotą postępowania odwoławczego jest ponowne rozpoznanie i rozstrzygnięcie tożsamej przedmiotowo i podmiotowo sprawy administracyjnej w granicach wyznaczonych rozstrzygnięciem decyzji organu pierwszej instancji. W toku postępowania organ odwoławczy dokonuje oceny, czy odwołanie strony jest uzasadnione oraz sprawdza, czy wydana decyzja była prawidłowa.

Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 kpa w związku z art. 1 ust. 3 ww. ustawy, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Prezes UOKiK zwraca uwagę, że 1 stycznia 2023 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 grudnia 2022 r. o zmianie ustawy o prawach konsumenta oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 2581), dalej jako: „ustawa o zmianie ustawy o prawach konsumenta”, wprowadzająca m. in. zmiany do ustawy o informowaniu o cenach. Zgodnie z art. 10 ustawy o zmianie ustawy o prawach konsumenta, do postępowań w sprawie nałożenia kar, o których mowa w art. 6 ustawy zmienianej w art. 6, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe. Tym samym do niniejszego postępowania stosuje się dotychczasowe przepisy ustawy o informowaniu o cenach.

Według art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, w miejscu sprzedaży detalicznej i świadczenia usług uwidacznia się cenę oraz cenę jednostkową towaru (usługi) w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen.

W myśl § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług, cenę uwidacznia się w miejscu ogólnodostępnym i dobrze widocznym dla konsumentów, na danym towarze, bezpośrednio przy towarze lub w bliskości towaru, którego dotyczy.

Cenę oraz cenę jednostkową uwidacznia się w szczególności:

- 1) na wywieszce;
- 2) w cenniku;
- 3) w katalogu;
- 4) na obwolucie;
- 5) w postaci nadruku lub napisu na towarze lub opakowaniu,

o czym stanowi § 3 ust. 2 ww. rozporządzenia.

Cena jednostkowa (§ 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju) dotyczy odpowiednio ceny za:

- 1) litr lub metr sześcienny - dla towarów przeznaczonych do sprzedaży według objętości,
- 2) kilogram lub tonę - dla towarów przeznaczonych do sprzedaży według masy,
- 3) metr lub metr kwadratowy - dla towarów sprzedawanych według długości lub powierzchni,
- 4) sztukę - dla towarów sprzedawanych na sztuki.

Zgodnie z § 5 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług, w przypadku towaru sprzedawanego luzem, tzn. takiego, który nie jest pakowany, lecz jest odmierzany

sztukę. Dodatkowo strona wskazała, że Mazowiecki WIIH w uzasadnieniu decyzji zarzucił jej brak cennika ogólnego, ponieważ „w protokole kontroli, który strona podpisała, brak jest informacji o jakimkolwiek cenniku, który miałyby być wystawiony”. Zdaniem strony cennik był wywieszony w miejscu ogólnodostępnym na stoisku, dobrze widoczny dla konsumentów, ale nikt o niego nie zapytał, a strona nie zdawała sobie sprawy, że cennik ogólny jest tak istotny. Stąd też nie wniosła ona uwag do protokołu podczas jego podpisywania.

Ponadto przedsiębiorca podkreślił, że nałożona na niego kara w wysokości 1 200 zł jest bardzo wysoka biorąc pod uwagę jego ubiegłoroczne przychody. Dodatkowo poddał w wątpliwość, czy Mazowiecki WIIH wziął pod uwagę, że prowadząc działalność gospodarczą od 2010 r. nie stwierdzono wcześniej naruszenia przez niego przepisów z zakresu obowiązku informowania o cenach oraz tego, że uchybienia zostały niezwłocznie poprawione.

Odpowiadając na powyższe argumenty strony, Prezes UOKiK przede wszystkim wyjaśnia, że w ostatecznym rozstrzygnięciu zakwestionowano z uwagi na brak cen jednostkowych 14 partii zasłon i firan, tj.:

1. Firanka Żakardowa 1,8 m,
2. Firanka Żakardowa 2,5 m,
3. Firanka Hafty 1,8 m,
4. Firanka Hafty 2,5 m,
5. Firanka Gipiury 1,8 m,
6. Firanka Gipiury 2,8 m,
7. Firanka gładka 2,8 m,
8. Firanka w pasy 2,8 m,
9. Firanka Woal 2,8 m,
10. Firanka Woal wzór 2,8 m,
11. Firanka gładka czysta 2,8 m,
12. Zastona beż 2,8 m,
13. Zastona ciemna zieleń 2,8 m,
14. Zastona granat 2,8 m.

Przedmiotem postępowania administracyjnego prowadzonego przez organ pierwszej instancji, dotyczącego wymierzenia kary pieniężnej określonej w art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach z tytułu niewykonania obowiązku, o którym mowa w art. 4 ww. ustawy nie były natomiast gotowe firany i zasłony, dla których uwidoczniono ceny. Wyroby te zostały ujęte w wykazie towarów zakwestionowanych, oferowanych do sprzedaży 27 lipca 2022 r. przez przedsiębiorcę, jednakże z uwagi na fakt, iż posiadały one uwidocznioną cenę za gotowy wyrób, Mazowiecki WIIH, w toku prowadzonego postępowania, uznał takie oznaczenie za zgodne z wymaganiami ustawy o informowaniu o cenach i decyzja PO.286.C.187.2022.KS z 24 października 2022 r. ich nie dotyczy.

Prezes UOKiK wskazuje, że art. 6 ustawy o informowaniu o cenach statuuje odpowiedzialność administracyjną podmiotów, wobec których stwierdzono naruszenie wymagań określonych w art. 4 tej ustawy. Regulacja ta ma na celu wyeliminowanie nieprawidłowości w informowaniu konsumentów o cenach towarów i usług. Odpowiedzialność wynikająca z ww. przepisu ma charakter obiektywny i powstaje z chwilą popełnienia naruszenia. Obiektywny charakter odpowiedzialności administracyjnej opiera się na zasadzie ryzyka (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 października 2010 r., sygn. II OSK 1079/12). Oznacza to, że przesłanką tej odpowiedzialności jest stwierdzenie nieprzestrzegania przez określony podmiot nałożonych prawem obowiązków. Wobec powyższego, organ po stwierdzeniu faktu naruszenia

obowiązku, o którym mowa w art. 4 ustawy o informowaniu o cenach, może jedynie wydać decyzję administracyjną, na podstawie której nakłada karę pieniężną w przewidzianej w tej ustawie wysokości. Mając więc na uwadze charakter odpowiedzialności administracyjnej, bez znaczenia pozostają przyczyny powstania nieprawidłowości, gdyż karę wymierza się za samo naruszenie prawa.

Prezes UOKiK zauważa, że to podmioty działające na rynku są zobowiązane do znajomości obowiązującego prawa i jego przestrzegania.

Odnosząc się z kolei do stanowiska strony dotyczącego cennika znajdującego się jeszcze przed rozpoczęciem kontroli w miejscu widocznym i dostępnym dla konsumentów oraz braku wniesienia przez stronę uwag do protokołu kontroli, Prezes UOKiK zauważa, że jednym z dowodów w sprawie był protokół kontroli z 27 lipca 2022 r. sygn. DS.8361.124.2022, który zgodnie z art. 76 § 1 kpa jest dokumentem urzędowym. Jak wynika z wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 27 lutego 2020 r. w sprawie sygn. VI SA/Wa 2107/19 (lex nr 3034073), protokół kontroli jako dokument urzędowy korzysta z wiarygodności zawartych w nim ustaleń. Dokument urzędowy stanowi podstawowy element materiału dowodowego w postępowaniu administracyjnym. Dokumenty urzędowe korzystają ze szczególnej mocy dowodowej, ponieważ stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo stwierdzone. Z dokumentem urzędowym związane jest domniemanie prawdziwości jego treści. Organ prowadzący postępowanie nie może wobec tego swobodnie oceniać ani kwestionować treści dokumentu urzędowego. Istota protokołu z kontroli wyraża się w tym, że dokument ten odzwierciedla i potwierdza istniejący w momencie kontroli stan faktyczny.

W przedmiotowej sprawie, Mazowiecki WIIH wydając zaskarżoną decyzję opartą się na protokole kontroli DS.8361.124.2022 i stanie faktycznym w nim opisanym. Kontrolowany przedsiębiorca pouczone o przysługującym mu na podstawie art. 20 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej prawie do zgłoszenia uwag, z prawa tego nie skorzystał. Tym samym ustalenia zawarte w protokole uznać należy za wiarygodne. Strona nie przedstawiła także żadnych dowodów pozwalających na podważenie wiarygodności protokołu kontroli. Jak wskazał Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi w wyroku z 20 sierpnia 2019 r., sygn. II SA/Łd 485/19: „Domniemanie zgodności z prawdą dokumentu urzędowego może być obalone wszelkimi środkami dowodowymi, jednakże strona, która zaprzecza prawdziwości dokumentu urzędowego, powinna tę okoliczność udowodnić.” Argument strony podniesiony w toku postępowania odwoławczego, że ogólny cennik był wywieszony w miejscu ogólnodostępnym na stoisku i dobrze widoczny dla konsumentów, stoi w sprzeczności z ustaleniami kontroli. W przypadku uwidocznienia cen w cenniku bądź w inny sposób, informacja taka zostałaby odnotowana w protokole kontroli, a wyroby oferowane do sprzedaży nie byłyby kwestionowane z uwagi na brak cen.

Odnosnie do samej wysokości kary nałożonej na stronę przez Mazowieckiego WIIH, Prezes UOKiK wskazuje, że zgodnie z art. 8 dyrektywy 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom (Dz. U. UE L z 1998 r. Nr 80, s. 27), zwanej dalej „dyrektywą 98/6/WE”, kary pieniężne za naruszenie przepisów o cenach muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. Ponadto podkreślić należy, że organy Inspekcji Handlowej przy ustalaniu wysokości nakładanej kary pieniężnej są zobowiązane, zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy o informowaniu o cenach, do wzięcia pod uwagę stopnia naruszenia obowiązków, dotychczasowej działalności przedsiębiorcy oraz wielkości jego obrotów i przychodu. W przedmiotowej sprawie Prezes UOKiK uznał, że Mazowiecki WIIH prawidłowo ocenił poszczególne przestanki.

W zakresie przesłanki stopnia naruszenia Mazowiecki WIIH uznał, z czym zgadza się organ drugiej instancji, że dotyczyło ono braku uwidocznienia cen jednostkowych 14 partii towarów i mimo, że dotyczyło ono nieprzeważającej ilości sprawdzonych produktów (skontrolowano 65 partii) to brak uwidocznienia cen jednostkowych, pozbawia konsumentów należytej informacji o oferowanych produktach. Brak cen jednostkowych utrudnia konsumentowi porównanie cen, co w istotny sposób narusza interes konsumentów, a tym samym w istotny sposób narusza ich interes. Mazowiecki WIIH wziął również pod uwagę, że nieprawidłowości zostały w toku kontroli usunięte. W przypadku przesłanki dotychczasowej działalności, organ pierwszej instancji ustalił, iż przedsiębiorca rozpoczął wykonywanie działalności gospodarczej od 1 grudnia 2010 r. oraz nie stwierdził wcześniej naruszenia przez przedsiębiorcę przepisów z zakresu obowiązku informowania o cenach. Natomiast odnośnie do trzeciej przesłanki, Mazowiecki WIIH uwzględnił informację przekazaną przez przedsiębiorcę dotyczącą wielkości przychodu osiągniętego w roku 2021 r.

Prezes UOKiK zauważa ponadto, że o ile sama wysokość kary nałożonej przez Mazowieckiego WIIH stanowi 6 % przewidzianego w art. 6 ustawy o informowaniu o cenach jej górnego wymiaru, to w ocenie Prezesa UOKiK strona w żaden sposób nie udowodniła, że wymiarzenie jej kary w wysokości 1 200 zł stanowić będzie zbytne obciążenie. Prezes UOKiK pragnie w tym miejscu zwrócić również uwagę, że sytuacja ekonomiczna przedsiębiorcy nie jest ustawowym kryterium mającym wpływ na ustalenie wysokości kary pieniężnej.

Wskazać należy, że kara pieniężna nakładana na gruncie przepisów o informowaniu o cenach powinna odpowiadać także wymogom wskazanym przez prawodawcę unijnego, tj. być skuteczna, proporcjonalna i odstrasżająca (art. 8 dyrektywy 98/6/WE). Skuteczność kary przejawia się w możliwości jej nałożenia i wyegzekwowania. Żeby kara była odstrasżająca jej wysokość powinna być dotkliwa dla przedsiębiorcy, ale nie eliminować go z rynku. Kara nałożona na podmiot musi także być ostrzeżeniem dla przedsiębiorcy, mającym na celu niedopuszczenie do powstania nieprawidłowości w przyszłości (WSA w Warszawie w wyroku z 7 września 2012 r., VI SA/Wa 918/12). Wymierzona kara powinna być proporcjonalna, to jest właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w obrocie dostępne były tylko towary lub usługi opatrzone odpowiednimi informacjami, jak również kara powinna być możliwie najmniej uciążliwa. Wszystkie te cele kary winny być łącznie uwzględniane, co też miało miejsce w przedmiotowej sprawie.

Wobec powyższego Prezes UOKiK uznał, że wymierzona stronie kara w wysokości 1 200 zł jest proporcjonalna do rozmiaru stwierdzonych nieprawidłowości.

Prezesa UOKiK, podobnie jak organu pierwszej instancji, w niniejszej sprawie nie widzi podstaw do zastosowania art. 189f § 1 pkt 1 kpa, tj. odstąpienia od nałożenia kary i wystosowania pouczenia. Przepis ten przewiduje dwa warunki, które muszą zostać spełnione łącznie, aby organ mógł odstąpić od nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej. Po pierwsze waga naruszenia musi być znikoma, przez co należy rozumieć, że istotność, znaczenie oraz rozmiar naruszonego obowiązku są niewielkie. Drugim warunkiem uzasadniającym odstąpienie od nałożenia kary pieniężnej jest zaprzestanie naruszania prawa przez stronę. W niniejszej sprawie strona usunęła stwierdzone nieprawidłowości. Podkreślić należy jednak, że w trakcie kontroli ustalono, iż w przypadku 14 partii skontrolowanych produktów nie dopełniono wynikającego z art. 4 ust. 1 ustawy obowiązku tj. nie uwidoczniono cen jednostkowych w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający ich porównanie. Konsumenti nie znali cen jednostkowych produktów,

należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Prawo pomocy obejmuje zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienia adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego.

4. Do należności pieniężnych w postaci kar pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2021 r. poz. 1540, z późn. zm.)

Podstawa prawna pouczenia:

art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1, art. 230, art. 243 § 1, art. 244 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2022 r., poz. 329 z późn. zm.); § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. 2021 r., poz. 535), art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2019 r. poz. 178).

z up. Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Joanna Jankowska-Kuć
Dyrektor
Departamentu Inspekcji Handlowej
/podpisano elektronicznie/

Otrzymują:

- 1) [xxx]
- 2) Mazowiecki Wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej
- 3) a/a